

καὶ σὰ δὲ μιλῶνε, συλλαβίζουνε ἀπὸ μέσα τους· μέσα τους ἀκοῦνε τὸν ἦχο τὸ βουβὸ τῆς λαλιᾶς. Βέβαια. Τὸν ἀκοῦνε καὶ βουβό, γιατί πρώτα τὸν ἀκούσανε δυνατό. *Ἀν ἄξαφνα πηγαίνατε σ' ἓναν τόπο ποῦ ὅλος ὁ κόσμος συλλαβίζει ἀπὸ μέσα, δὲ θὰ λέγατε πῶς ὁ τόπος ἀφτὸς ἔχει γλώσσα.

Τὰ ἴδια καὶ γιὰ κάθε λέξη. Ὅσο τὴ γράφω μπουρῶ νὰ πῶ δὲν εἶνε γλώσσα. Πιο ἀπάνω, ἔγραψα τὴ λέξη ἄρνηση. Γλώσσα δὲν εἶναι ὅσο τὴ γράφω. Γιὰ νὰ γίνῃ γλώσσα, πρέπει νὰ τὴν πῶ δυνατά, ἢ καὶ νὰ τὴν ψιθυρίσω, ἀδιάφορο· ἀρκεῖ νὰ τὴν ἀκούσῃ κανένας. Δὲν εἶναι γλώσσα οὔτε οἱ ἄλλες οἱ λέξεις ποῦ σὰς ἔγραψα, ὅσο δὲν τίς λέω· μὰ τίς ἄλλες τίς λένε οἱ ἄλλοι, κ' ἐνῶ τίς λένε, εἶναι γλώσσα. Τὴν ἄρνηση ὅμως τώρα τώρα τὴ στοχαζόμην, τώρα τώρα τὴν ἐφτείαζα. Λοιπὸν ἀκόμα λιγώτερο θὰ ὑπαρχῇ, ὅσο δὲν τὴν πῶ. Ἀπαράλλαχτα καθὼς κ' ἡ ἄρνησις σας, γιατί ἔτσι πιστεύω νὰ τὴ γράφετε. Ὅσο τὴ γράφετε, μῆτε ἀφτὴ δὲν εἶναι γλώσσα. Θὰ γίνῃ ὅταν τὴν πῶτε. Τὴ μέρα ποῦ τὴν πρωτοπήρατε ἀπὸ τὰ βιβλία, εἶχε κ' ἡ ἄρνησις τὴν ἴδια γλωσσικὴ ὑπαρξὴ ποῦ ἔχει ἐδῶ κ' ἡ ἄρνησή μου, δηλαδὴ καμιά, μάλιστα ὅσο δὲν ἀνοίγω τὸ στόμα ἢ ὅσο δὲν ἀνοίγετε τὸ δικό σας.

*Ἀμα τ' ἀνοίξουμε κ' οἱ δύο, τί γίνεται; Γίνονται δύο λέξεις, ἄρνησις καὶ ἄρνηση. *Ἀς φανταστοῦμε πῶς στὸ δεφερόλεφτο ποῦ τίς λέμε, δὲν τίς λέει κανένας. Ὑπάρχουνε τότες μόνο γιὰ μᾶς, ἡ ἄρνησις γιὰ λόγου σας, ἡ ἄρνηση γιὰ μένα. Εἴμαστε δύο ἄτομα, εἰσεῖς καὶ γώ· τὸ ἓνα λέει ἔτσι, τᾶλλο λέει ἄλλιως. Καὶ τὰ δύο γλώσσα, δηλαδὴ τὸ δεφερόλεφτο ποῦ μιλοῦμε.

Εἶναι ὅμως ἀλήθεια πῶς εἴμαστε δύο ἄτομα ἢ μήπως εἴμαστε καὶ περισσότερα; Μήπως τάχα δὲν ἀντιπροσωπεύουμε ὁ καθένας καὶ ἄλλους πολλούς; Δὲν εἶναι ρώτημα. *Ἐσεῖς ἀντιπροσωπεύετε ὅχι μόνον ἄλλα ὅσους μάθουνε ἀπὸ σὰς νὰ λένε ἡ ἄρνησις, γιατί μπορεί καὶ νὰ μὴ λέγεται συχνὰ ἡ λέξη, ἀντιπροσωπεύετε ἀκόμα ὅσους κλίνουνε ἄλλες λέξεις μὲ τὸν ἴδιο τρόπο,—ις, εως, ιν, ἡ πόλις τῆς πόλεως, τὴν πόλιν κτλ. Δὲν εἴπαμε πῶς ἀντιπροσωπεύετε ὅσους τὴ γράφουνε, ἀφοῦ γλώσσα ποῦ γράφεται μοιᾶζει μὲ μουσικὴ ποῦ δὲν ἀκούγεται. Ἡ γενικὴ πόλις βρίσκεται καὶ δάφτη στὰ βιβλία· δὲ σημαίνει πῶς γιὰ μᾶς εἶναι γλώσσα. Δὲν ἀντιπροσωπεύετε τὸ κάτω κάτω μῆτε ὅσους λέγανε στὴ γενικὴ πόλεως, μιὰ καὶ τὸ λέτε μὲ ο, ἐνῶ ἐκεῖνοι τὸ λέγανε μὲ ω.

Δὲν ἀντιπροσωπεύετε, νομίζω, καθαφτὸ οὔτε ὅσους λέγανε στὴν αἰτιατικὴ πόλιν, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κάνανε διαφορὰ μεταξὺ πόλιν καὶ τύχην, τὸ ἓνα βραχύ, μακρὸ τὸ ἄλλο.

Σὰν παίρνουμε λέξεις ἀπὸ τὰ βιβλία, θαρροῦμε πῶς τίς παίρνουμε καθὼς εἴτανε. Ὅχι! Δὲν τίς παίρνουμε καθὼς εἴτανε, ἀφοῦ δὲν τίς παίρνουμε καθὼς λέγονταν ἀκόμη τὸν καιρὸ ποῦ γραφήκανε. Τίς στοχαζόμαστε τώρα τώρα, τίς φτείαζουμε, δηλαδὴ τίς φτείαζονε ἄλλοι, γιατί ἐγὼ ἄρνησις δὲν ἐφτείαζα, ἐφτείαζα μόνο ἄρνηση. Ὅπως καὶ ἂν εἶναι, ἡ ἄρνησις σας ἀντιπροσωπεύει σήμερα κάμποσο κόσμο, ἃς βάλουμε δεκαπέντε, εἴκοσι χιλιάδες ἀθρώπους. Κάτι καὶ ἀφτὸ.

*Ἐγὼ τώρα μὲ τὴν ἄρνησή μου, τί ἀντιπροσωπεύω; Δὲν ἀντιπροσωπεύω μόνον ὅσους ἀπὸ μένα μάθουνε νὰ λένε ἄρνηση, γιατί μπορεί καὶ νὰ μὴ λέγεται συχνὰ ἡ λέξη, ἀντιπροσωπεύω ἀκόμα ὅσους κλίνουνε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἄλλες, βάζοντας κατὰ λήξιν-ῆς-ης-η, ἀντὶς κατὰ λήξιν ις-εως-ιν, λ.χ. βρύση βρύσης, βρύση, ράχη, ράχης, ράχη, ἀνοιξη, ἀνοιξης, ἀνοιξη, δύναμη, δύναμης, δύναμη, θέληση, θέλησης, θέληση, ὁρεξη, ὁρεξης, ὁρεξη, πλύση, πλύσης, πλύση κτλ. κτλ. κτλ. Ἀντιπροσωπεύω λοιπὸν τὸ ἔθνος. Πολλὸς δὲ μοι ἔσπετο λαός. Ἀντιπροσωπεύω μάλιστα μαζὶ μὲ τὸ ἔθνος καὶ τοὺς δικούς σας τοὺς δεκαπέντε, εἴκοσι χιλιάδες ἀθρώπους κάθε φορὰ ποῦ μιλοῦνε καὶ κλίνουνε ὅπως κλίνω.

Ἀντιπροσωπεύω κάπως καὶ ὅσους στὰ παλιὰ τὰ χρόνια λέγανε, μὲ βραχύ τὸ ι τῆς αἰτιατικῆς, ράχιν πόλιν κλ. γιατί ὅταν τὸ ἔθνος ἄρχισε νὰ προφέρῃ ἀπλόχρονα τὴν τύχην, καθὼς καὶ τὴν πόλιν, εἶνε γλώσσα νὰ μὴν ξεδιακρίνεται πιά τὸ μακρόχρονο π ἀπὸ ἀπλόχρονο ι, γλώσσα εἶνε καὶ νὰ μὴν ξεδιακρίνεται πιά ἡ αἰτιατικὴ τύχην ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴ ράχιν, πόλιν, ἔτσι νὰ μοιάζονε φυσικὰ καὶ οἱ ὀνομαστικὲς τύχη, ράχη, πόλη, ἀπλόχρονα καὶ πρωτόκλητα ὅλα τους. Ὁ ἄρχισεν ἀφτὸ μὲ τὸ δέφερο τρίτο αἰῶνα τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ κεῖ τὰ βαστῶ καὶ γώ. Πατροπαράδοτα πράματα.

*Ἐσεῖς ὅμως μπορείτε νὰ μοῦ χαλάσετε τὴ σειρά μου, καὶ μάλιστα τὸ κατωρθώσατε, ἀφοῦ λογαριάζουμε δεκαπέντε, εἴκοσι χιλιάδες ἀθρώπους, ποῦ θὰ πῶνε ἢ ποῦ λένε καὶ ἀπὸ τώρα ἡ ἄρνησις, σὰν καὶ σὰς. *Ἀμα παίρνετε ἀπὸ τὰ βιβλία λέξη ἄγνωστη στὸ λαό, μπορείτε πάντα νὰ χαλάσετε τὴ σειρά ἢ σὰν προτιμάτε, τὴν παράδοσιν. Πολὺ ἔρχομαι. Στα-

θήτε νὰ πῇ ἄρνησις κ' ἓνας δέφερος, ἔπειτα ἓνας τρίτος, κατόπι ἓνας τέταρτος καὶ πάει λέοντας· ἀμέσως κερδίζετε· κερδίζει κ' ἡ ἄρνησις· καταντάει γλώσσα κοινή, ἐθνικὴ γλώσσα, δηλαδὴ τὴ λέει ὁ καθένας καὶ τὴν κλίνει ἄρνησις, ἄρνησεως, ἄρνησιν. *Ἀν ὅμως τύχη καὶ σὰς ξεφύγῃ στὴν κουδέντα καμιά αἰτιατικὴ τὴν ἄρνηση, ἀλλάζονε κάπως τὰ πράματα· τότες ὑπάρχουνε δύο τύποι, τὴν ἄρνησιν, ὅταν τὴ λέτε, καὶ τὴν ἄρνησι, πᾶσι νὰ πῇ ἄρνηση, πρωτόκλητο, τὴ στιγμὴ ποῦ σὰς ξέφυγε. Ἀκολουθεῖ ἀφτὸ γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ξέρουμε· γλώσσα εἶναι ὅ,τι λέγεται· γλώσσα κοινή, ὅ,τι λέγεται σὲ ὅλο τὸ ἔθνος.

Λοιπὸν ἡ ἄρνησή μου ἡ πρωτόκλητη στηρίζεται ἀπάνω σὲ ὁμοιότυπες λέξεις ποῦ λέγονται παντοῦ, καὶ γίνεται περίφημα ἐθνικὴ γλώσσα. Ἡ ἄρνησις σας δὲ στηρίζεται ἀπάνω σὲ ὁμοιότυπες λέξεις ποῦ ὅλο τὸ ἔθνος νὰ τίς συνηθίζῃ. Γιατί τὸ ζήτημα δὲν εἶνε τί λέει ὁ ἓνας, μὰ τί θὰ πῇ καὶ ὁ ἄλλος σὰν τὸν ἀκούσῃ, μὲ τρόπο ποῦ νὰ μπορέσουνε ὅλοι νὰ τ' ἀκούσουνε καὶ νὰ τὸ πῶνε. Κ' ἔτσι μιὰ λέξη ἀντιπροσωπεύει ἄλλὰζει. Γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξῃ πρέπειν ἀλλάζεστε τὴ γλώσσα τὴν ἐθνικὴ, ἀλλάζεστε τίς ὁμοιότυπες λέξεις ποῦ λέγονται, καὶ νὰ λέγονται ἄλλιως, ράχης, βρύσης, ὁρεξίς, πλύσις κτλ., νὰ κλίνουνται κιόλας ράχως, βρύσεως, ὁρέξεως, πλύσεως κτλ. Εἰδευή, χάνουμε τὸ λογαριασμό ἐπειδὴ τὸ ἴδιο πρόσωπο τυχαίνει νὰ νανακατέψῃ, τοὺς τύπους ποῦ λένε οἱ περισσότεροι μὲ τοὺς τύπους ποῦ λένε οἱ λιγώτεροι, προσπαθεῖ νὰ τοὺς ταιριάξῃ, βρίσκοντας ὅρο μεσιανό, καὶ ἄξαφνα θὰ πῇ τὴν ἄρνησις.

*Ἀμα τὸ εἶπε, εἶναι γλώσσα. Τέτοια γλώσσα, ἐννοεῖται, ἀπὸ τὴν ἄρνησή μου ἀδύνατο νὰ βγῇ, ἀφοῦ ἀκουσα πρώτα πῶς λέγονται οἱ ὁμοιότυποι. Πιο ὀρόνιμο. Ὑπερβολὴ, στὴ γλώσσα, νὰ μὴν ἀκούῃ πρώτα κανεὶς πῶς λέγονται οἱ ὁμοιότυποι λέξεις ἀπὸ τοὺς περισσότερους καὶ νὰ τὸ θέλῃ ἄρνησις. Γλήγορα σκουντάρεται ὁ ἴδιος, λέγοντας ράχη, βρύση, ἄρνηση.

Μερικοί, τὸ ξέρω, θὰ μᾶς πῶνε πῶς δὲν πειράζει ποῦ τοὺς ξεφύγουνε κάτι τέτοια ἢ ποῦ τὰ λένε στὴν ὁμιλία. Εἶναι τὸ μόνο ποῦ πειράζει. Τὸ νὰ γράφουμε, δὲν εἶναι γλώσσα· γλώσσα λέγεται τὸ νὰ μιλοῦμε. Γλώσσα εἶναι ἡ λαλιά· ἐθνικὴ γλώσσα δὲν μπορεί νάνα· παρὰ ὁ τύπος τῆς ἐθνικῆς λαλιᾶς, ὁ τύπος ποῦ λέει τὸ ἔθνος. Νὰ ὅλο τὸ ζήτημα καὶ τώρα ἐλπίζω νὰ μὴ μοῦ ἀρνηθῇτε καὶ μένα τὴν ἄρ-

Κ ΘΕΟΤΟΚΗ

ΑΠΕΛΛΗΣ*

«Ἰδὲς τὴν» εἶπε ὁ Ἀλέξαντρος· κ' ἔκαμε νόημα σ' ἓναν ὑπηρέτη νὰ φέριε μέσα τὴν Καμπάσπη.

Ἦταν μία Ἑλληνοπούλα, μία Θηβαία σκλάβη λυγερόκορμη, ψηλὴ, ἔως εἴκοσι χρονῶν, μὲ περὰμορφο μέτωπο, μὲ ποιητικὴν πίκρα στὸ πρόσωπο. Τὰ σουσούμια τῆς ἀληθινὰ ἐθύμιζαν τὴν Ἀφροδίτη τοῦ Ἀπελλῆ, μὰ τὸ κορμὶ τῆς δὲν ἦτον τόσο θρεμμένο, τὰ χεῖλια τῆς δὲν εἶχαν τὴ φλόγα τῆς ζωγραφιάς, τὰ μάγουλά τῆς δὲν εἶδειχναν τὸν ἀχόρταγον πόθο· τὰ μαλλιά τῆς ἦταν ταπεινὰ δεμένα μέσα σ' ἓνα μαντύλι, λαμπρόξανθα. Καὶ ὁ Ἀπελλῆς κοιταζοντάς τὴν αἰσθάνθηκε μίαν ἀκράτητη ἐπιθυμίαν, ἓναν ἀπέραντο θαυμασμό γιὰ τὸ πανώρητο πρόσωπο, ὁ τεχνίτης καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐδιψοῦσαν ν' ἀπολάβουν ἐκεῖνο τὸ

(*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐπὶ περασμένο φύλλου τοῦ «Νουμάς».

πλάσμα, θέλοντας νὰ καταστήσῃ αἰώνιος καὶ ἀθάνατος τίς ὁμορφίαις τοῦ σπάνιου κορμιοῦ καὶ θέλοντας νὰ δοκιμάσῃ στὸν κόρφο τῆς τὰ κατὰβηθα μυστήρια τῆς ἀγάπης.

«Ἀλήθεια» εἶπε «εἶνε ὁμορφότατη» θὰ ζωγράφιζα μίαν Ἀναδυομένην.»

«Καλὰ θὰ ἦταν» τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀλέξαντρος· ἀξίως ζωγράφος τῆς ὁμορφιάς τῆς μόνος ἐσύ, Ἀπελλῆ, μπορείς νάσαι. Μὰ πῶς νὰ σοῦ δειξῶ γυμνὴν τὴν ἀγαπημένην μου; Δὲν ἐχόρτασα ἀκόμα τὴν ἀγάπην τῆς μόδου ποῦ τὴν ἔχω στὰ χεῖριά μου ἓνα χρόνο.»

«Οἱ παρθένες τῆς Ἰμέρας» εἶπε ὁ Ἀπελλῆς· ἀδὲν ἦταν σκλάβες· ἦταν ἀρχόντισσες ὅλες· καὶ γὼ εἶδα τὴν ἄχραντη γύμνια τους. Εἶνε σπάνια ἡ ὠραιότητά.»

Μία στιγμὴ ὁ Ἀλέξαντρος ἔμεινε συλλογισμένος καὶ στὸ τέλος εἶπε:—«Ἐλὰ τὴν ἄλλη δεκάδα τοῦ μηνὸς στὴν Ἐφεσο γιὰ νὰ τὴν ζωγραφίσῃς· πενήντα τάλαντα δὲ θὰνε λίγα γιὰ τὴν εἰκόνα.»

«Ὁ Ἀπελλῆς δὲν πλερώνεται» ἀποκρίθηκε περήφανα «παζάρι δὲν ἔχουν τὰ ἔργα του· τὰ χαρίζει.» Καὶ ὁ Ἀλέξαντρος χαιρετώντας τὸ ζωγράφον ἀναχώρησε μὲ τοὺς ἐδικούς του.

Δ'.

Σ' ἓνα παλάτι τῆς Ἐφεσος, ὅπου ὁ Ἀλέξαντρος

ἐκατοικοῦσε μελετώντας καινούριες νίκες, ἦρθε τὴ διορισμένη μέρα ὁ Ἀπελλῆς γιὰ νὰ ζωγραφίσῃ τὴν Ἀναδυομένην. Δύο σκλάβες, μαθημένες νὰ τὸν βοηθοῦν, ὅταν ἐργάζονταν, τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει, κ' οἱ δύο τοῦ Ἀλέξαντρου τὸν ἔμπαναν ἀμέσως στὸ γυναικωνίτη, ὅπου ἡ Καμπάσπη, ντυμένη μὲ λευκὸ φόρεμα, μὲ ἓνα χρυσὸν τορκὸ στὸ κεφάλι, ἀνάμεινε τρογυρισμένη ἀπὸ ἓνα πλῆθος δούλης νέες ὅλες καὶ ὁμορφες παρόμοιες στῆς νυχτὸς ταστέρια, ποῦ τρογυρίζουν τὸ φεγγάρι.

Ὁ Ἀπελλῆς ἐχαίετο κοιτάζοντας μ' ἀσυνείθιστη συγκίνηση τὴν ὁμορφίαν τῆς σπάνιας κοπέλλας, ἐνῶ οἱ δύο τοῦ δούλης ἄνοιγαν τὸ τριπέδι, ἐτοποθετοῦσαν πᾶνου σ' ἓνα μαρμαρένιο τραπέζι τὰ κέρυνα χρώματα, ἐστιοῦσαν τὸ γαβλινὸν πίνακα, κ' οἱ ἄλλες γυναικες ἐπαρκατηρῶσαν μὲ περιέργεια τίς ἐτοιμασίες. Ἡ εἰκόνα δὲ ἦταν μεγάλη πολὺ· τὸ μακρὸς τῆς ἓνας πῆχας, μικρότερο τὸ πλάτος.

Ὁ ζωγράφος εἶπε:—«Καμπάσπη, γδύσου.» «Τὴ γύμνια μου» ἀποκρίθηκε ντροπιασμένη· ἀδὲν τὴν εἶδε, ὡς τώρα, παρὰ ὁ Ἀλέξαντρος καὶ μὲ τὸ στανὶ κ' ἐκεῖνος.»

«Καὶ πῶς λοιπὸν θὰ σὲ ζωγραφίσω;» Ἀλλὰ μαθημένος σὲ τέτοιες ἀντίστασεις ὁ Ἀπελλῆς ἐδιάταξε τίς σκλάβες λέγοντας:—«Γδύσε-

νησή μου. Νὰ τὴ λέτε κιόλας, φυσικὰ καὶ νὰ μοῦ γράφετε ὅπως θὰ τὴ λέτε, γιατί τότες σίγουρα, μὲ τὴ βοήθεια ποῦ θὰ μᾶς δώσῃ ὁ καλὸς ὁ τύπος, θά-χουμε γλώσσα ἰθνηκή. Καίρὸς εἶναι.

Πρόθυμός σας

ΨΥΧΑΡΗΣ

Υ. γρ. Κοιτάζτε, σὰς παρακαλῶ, καὶ μιὰ νό-στιμη ἐπιγραφοῦλα ποῦ δημοσίεψε τὸ «Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐσθλαγικῆς Σχολῆς», χρ. 1885-1886 Σμύρνη, 1886, σ. 77. «...Βασσιανὸς Βασσιανὸς ἐξ ἰδίας προέβρεσις εὐχὴν ἀνέθηκεν....» Ἀπὸ τὰ 217 τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐπιγραφοῦλα ! Βλέπετε τί προχωρημένος ποῦ εἴτανε τότες ὁ κόσμος καὶ τί ἐφοκοῦ ποῦ ἄμα λέει κανεὶς τὸν τύπο τὸ σωστό, νὰ τότε γράφῃ κιόλας.

Τὴν ἔγραψε μάλιστα καὶ στὸ μάρμαρο. Μάρμαρο χαλαγμένο, ποῦ δὲ χαλνᾷ, κ' ἡ ἰθνηκή μας γλώσσα. Τί καλὸς Ψυχαρῆς ὁ Βασσιανὸς ὁ κακομοῖρος ! Ἐγραψε ὅπως μιλοῦσε. Ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν του. Τὴν εὐχὴν, εὐχὴν τὴν ἤξερε· τὸ ἀνέθηκεν, ἀνέθηκεν τᾶ-κουε, τὸ εἶπανε τότες ἐξ, κ' ἔτσι τᾶβαζε ὅλα.

Θὰ τᾶβαζε ἀλλιῶς, ἀν ἀλλιῶς τὰ λέγανε, ἀφοῦ ἀμείσως ἀρπαῖζε τὰ φῶς τοῦ καὶ τὸ χέρι του, τὴ γενικὴ προαίρεσις, πρωτόκλητη, ἃς ποῦμε τῆς ἀρνήσεως. Ἡ ὀνομαστικὴ ἀρνήσις μάλιστα γράφηκε ἀπὸ τὸν Καρ-καθίτσα, πρὶν ἀπὸ μίνα, σὲ μὴν ἀμύμητη, κλασ-σικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀρχαιολόγου (σ. 115).

Τί κρῖμα ἔμωσ νὰ μοιχῇ πῶς νεωτερίζουμε τάχα βγαζοντας τύπους στὴ μέση ποῦ ὑπάρχουν ἀπὸ τὰ 217 τοῦ Χριστοῦ, πᾶει νὰ πῇ, ἰδὼ καὶ 1688 χρόνια.

Ἐμεῖς ἀρχαίζουμε, φίλε κ. Φραγκοῦδη, ἀρχαί-ζουμε καὶ στὴν ὀρθογραφίαν μας ἀκόμη· νὰ ποῦ ἐμεῖς βαστάξαμε τὸ αἶ τῆς προαίρεσις—ὅπως βάσταξε δὲ καὶ κείνος τὸ π στὴν εὐχὴν, ποῦ θὰ τὸ συνήθιζε μὲ ἡ εὐχὴν νὰ ποῦ ἐμεῖς καὶ τὴ γενικὴ μὲ πς τὴν ἔχουμε.

Ψ

ΤΟ ΚΑΝΟΝΙ ΤΩΝ ΚΟΡΦΩΝΕ

Καὶ ποῖος δὲν ξέρεῖ τὸ Κανόνι τῶν Κορφῶνε ; Ἀπὸ τὴ χώρα πηγαίνει κανεὶς μὲ τὰ πόδια σὲ μιὰ ὄρα.

τί τὴν· ἔτσι θέλει ὁ Ἀλέξανδρος.»

Καὶ κείνες γελάμενες ἔβαλαν τὰ χέρια ἀπάνου στὴ Θηβαία καὶ παίζοντας μὲ τὰ προφυλάματά της, ὕστερα ἀπὸ λίγο ἐκατάφεραν νὰ τῆς βγάλουν τὸ φῶ-ρεμα. Κ' ἡ Καμπάσπη χωρὶς οὔτε ἀφτὴ νὰ τὸ νοή-σει, ἐβρίθηκε δλόγυμνη μπροστὰ στὸ ζωγράφον· τὰ χρυσὰ τῆς μαλλιά ἐχυθῆκαν σὺν τράφος χρυσοῦ πᾶ-νου στοὺς ὤμους τῆς καὶ πίσω στὲς πλάτες, κἀνον-τας ἕνα κάμπο χρυσὸ γύρου στὸ πανώρη προῶπο· ἔφερε ἀθλητὰ τῶνα χέρι στὰ στήθη καὶ μὲ τᾶλλο ἐκρούετο αἰδοῖο, καὶ κατακόκκινη καὶ ντροπιασμέ-νη, ἤθελε νὰ πῆσει στὴ γῆς, νὰ κρούει μὲσα στὰ κύματα τῶν μαλλιῶν τῆς· μὲ οἱ δοῦλες τὴν ἐμπό-διζαν.

«Ἡ Κνίδια Ἀφροδίτη, ὅπως τὴν εἶδε νὰ λούζε-ται ὁ Πραξιτέλης» εἶπε ὁ Ἀπελλῆς θιαμαζοντας. Κ' ἐκοίταξε μὲ παθος τὸ δλόλευκο κορμὶ, τὲς ἀρ-μονικὰς γραμμὰς, ἀπὸ τοὺς ὤμους στὴ ζώση, καὶ ἀπὸ τὴ ζώση στὰ λαγόνια, στὰ στρογγυλά πα-χειὰ μεριά, στὲς καλοκαμωμένες ἀτῆς, στὰ μικρὰ ἀπαλὰ ποδάρια καὶ μὲ τὰ μάτια τοῦ τεχνίτη ἐξετί-μωνε τὰ πιδέματά της καὶ τᾶβρισκε καλῆτερα παρὰ ὅ,τι ἀπαντῶχαινε· μὰ καὶ ἡ ἀνθρώπινη καρδιά του δὲν ἔμενε ξένη στὴ συγκίνησιν· τὸ μάτι του ἔβγαλε μίαν ἀχτίδα ἐπιθυμίας· τὰ χεῖλη του ἦσαν ὄγρα καὶ

Τὸ Κανόνι δὲν εἶναι οὔτε νησί, οὔτε χωριό, οὔτε βουνὸ καὶ κάμπος.

Ἐνα τετράγωνον ψηλὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα ὅσο ἐκατὸ μέτρα, μὲ δλόγυρα πεζούλια, μ' ἕνα μικρὸ μαγα-ζάκι γιομάτο γλυκὰ καὶ πιστά, μ' ἕνα περιβόλι στὸ πλάϊ καὶ μὲ δλόγυρα ἐλιές, εἶναι τὸ Κανόνι φημισμέ-νο καὶ ἔακουσμένο, ποῦ κάθε ξένος ἄμα πατήσῃ τὰ μέρη μας πρῶτα, πρῶτα ἀφτὸ θὰ ἐπισκεφτῇ.

Καθένας πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ ἀπὸ ψηλὰ μιὰ δύση ἀλησμόνητη—στὴν ἡσυχὴ καὶ γιαιλιστερὴ λίμνη τοῦ Χαλκιόπουλου μὲ τὲς πλατυές καὶ μα-κρὺς καλαμωτές της, μὲ τὰ μαῦρα κορίτα της, μὲ τὰ μικρὰ σὺν σφηκοφωλιές σπιτάκια καὶ μὲ τ' ἀμέ-τηρτα θαλασσοπούλια της ποῦ ὀλημερὲς πετοῦν δλό-γυρά της—ὅταν ὁ ἥλιος βουλάῃ κατακόκκινος στὰ ἡσκιωμένα βουνὰ καὶ οἱ ἀχτίδες τοῦ χρυσοῦ ἀνθῆς χρυσιζοῦν καὶ κοκκινίζοῦν ὅλα τὰ πάντα, ἐνῶ τ' ἀ-γέρι τῆς θάλασσας λιγάκι δροσερὸ σπρώχνει τρελλὰ τὰ νερά καὶ τὰ κάμνει νὰ κρυφοζαρώνουν πέρα, πέρα, κόκκινα, ἄχνᾷ, παρδαλά.

Πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ τὴν ἀπέραντη ἀνοι-χτὴ θάλασσα ποῦ ζαπλώνεται ἐλεύτερη ὡς τὴν ἄκρη τ' Ἀλευκίου καὶ τῆς Πάργας, ἐνῶ πότε σιγαλὰ σι-γαλὰ μὲ τὸ ρέμα της καὶ πότε βιαστικὰ μὲ τὴ δύ-ναμη τοῦ ἀγέρα σπρώχνει τὰ διαβατικά καίκια ἢ τὲς ψαράδικες τράτες μὲ τὰ μεγάλα χρωματιστὰ πα-νιά τους.

Πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ τὸ μικρὸ καὶ ἐρη-μικὸ ἐκκλησάκι τῆς Βλαχάρενας, ποῦ φαίνεται μὲ τοὺς παλιούς καὶ μαυρισμένους πύργους του, σὺν ἑνὸς σωρὸς ἄγριων βράχων στὴν ἄκρη τοῦ γαιῶ, ποῦ μὲ μίαν φέρνει στὸ νοῦ καὶ στὴ φαντασία τὴν εἰκόνα τοῦ μαύρου πέθου τῆς μελαγχολίας καὶ τῆς μοναξιάς. Καὶ λίγο πέρα, ἀντίκρυ, θωρεῖ νὰ ξεφυ-τρώνῃ ἀπὸ τὸ κύμα τῆς θάλασσας, σὺν ζωγραφιστῇ εἰκόνᾳ μὲ ἀληθινὰ χρώματα καὶ ζωὴ, τὸ μικροῦτσικο καὶ ζωγραφιστὸ Ποντικονῆσι μὲ τὰ κάτασπρα σπιτάκια του, ποῦ εἶναι γύρω· ζωμένον ἀπὸ μιὰ βαθυὰ πρασι-νάδα χλωροσιᾶς καὶ ψηλῶν κυπαρισσιῶν, π' ἀντανα-κλαίει στὸ χρῶμα τῆς θάλασσας, μὲς τὸ χάρμα τῆς αὐγῆς ἢ στὸ βασιλεῖμα τοῦ ἡλίου, σὺν τὸ πρῶτο ἐρωτικὸ δάκρυ παρθένας.

Καὶ πέρα, μακρὰ, χτισμένα στὴν ἄκρη, σὺν χαλοστρωμένη ἀμμουδιὰ τοῦ γαιῶ καὶ σὰ νὰ φι-λοῦν τὸ κύμα τῆς θάλασσας φαίνονται τὰ μικρὰ σπιτάκια τῆς πρασινομένης καὶ εὐωδιασμένης ἀπ' ἀνθία λεμονιῶν καὶ νεραντζιῶν Μπινίτσας.

ἡ καρδιά του ἐλάγνευε μέσα στὰ στήθια. Κ' ἐκοί-ταξε πάντα μὲ περισσότερον πόθο, περιφέροντας μὲ περιέργεια καὶ μ' ἔγκληση τὰ μάτια του ἀπὸ τοῦ κεφαλιοῦ τὴν κορφή, ὡς τῶν ποδαριῶν τὴν ἄκρη, κ' ἐπροσπαθοῦσε νὰ συναπαντήσῃ μὲ τὴ ματιὰ του τὸ βλέμμα τῆς Θηβαίας, ποῦ καρφωμένο στὴ γῆς δὲν ἐκοίταξε τίποτε, ἐνῶ ἀφτὴ ἐποθοῦσε μὲ τοῦ κορμιοῦ τὰ κινήματα νὰ κρούει, ὅσο ἐμπόρει, τὴ γύμνια της καὶ νὰ προστατεύει ἀπὸ τὸ ἀδιάντροπο βλέμ-μα τοῦ ζωγράφου. Τοῦτος ἤρθε σιμὰ τῆς ζελωμένης· ἀπλώσε ὀπίσω τῆς ἕνα λουλακίσιο ρούχο καὶ τῆς εἶπε :

«Τώρα θὰ σὲ ζωγραφίσω· Καμπάσπη, μὴν τρέ-μεις. Ἀληθινὰ τῆς Ἀφροδίτης τὸ κορμὶ ποῦ τὸ ζη-λεύουν ὅλοι οἱ οὐράνιοι ἀπὸ τὸ δικό σου καλλίτερον δὲν εἶνε τῆς Ἑλένης οὔτε καὶνὸ δὲν θάταν ὁμοῖο.»

Καὶ ἡ Καμπάσπη βλέποντας κάθε ἀντίσταση περιττὴ ὑποτάχθηκε τέλος στὴν τύχην· καὶ ὁ ζωγράφος ἐκάθησε σ' ἕνα χρυσὸ θρόνι πάνου σὲ πορφυρένια μαξιλλάρια, καὶ κατακόκκινος, μὲ ψιλὸν ἴδρυ στὸ μέ-τωπο, ἐμάλλαξε μὲ τὰ δάχτυλα τὰ κέρνα χρώμα-τα, τᾶπλωνε μὲ τὸ κῆστρο καὶ μὲ τὸ χέρι στὸν πί-νακα, καὶ ἐδοῦλε ἐνθουσιασμένος, μὲ γλιγωράδα, κἀνοντας νὰ ρεῖ ἡ ψυχὴ του στὴ ζωγραφιά, ἡ οὐ-ράνια ωραιότητα τῆς τέχνης καὶ ὁ κατάκαρδος πό-

Καὶ πέρα ψηλὰ, στὴ ρηματιὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ἀνάμεσα ἀπὸ μαυροπρασινομένα λαγκαθία φαίνεται ν' ἀσπρίζῃ καὶ νὰ ξανανοίγῃ τὸ φημισμένο παλάτι τῆς Αὐτοκρατορίσσης Ἑλισάβετ ποῦ σὲ μιὰ στιγμὴ παθιασμένης καρδιάς τῷχτισε καὶ ἡ ἀμοιβὴ γιὰ κρυφὸ ἐρημοχτίσι παρηγορίας καὶ ἀνάπαυσης πόνων καὶ κατημῶν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Κανόνι τῶν Κορφῶνε.

Κορφοί. Φλεβάρης.

ΠΑΙΔΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Κ' Η ΟΡΝΙΘΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα περνοῦσαν ἄσκημη ζωὴ στὸ δάσος ἕναν καιρὸ. Τὰ γεράκια τὴν ἡμέρα δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ σταθοῦν σὲ χλωρὸ κλαρί. Τὴ νύχτα οἱ ἀλεπούδες πῆγαιναν καὶ τοὺς εὗρισκαν στὴ φωλιά τους. Χίλιοι δὲ ἄλλοι κίνυντοι τοὺς ροβέριζαν. Ἡ γενιά τους ὅλος καὶ λιγότευε. Θᾶρχονταν μιὰ μέρα ποῦ νὰ σδύση δλότρελα. Τί νὰ κάμουν;

Ρώτησαν τ' ἄλλα τὰ πουλιά, καὶ ὅλα τὰ ἦσαν παραπενομένα μὲ τὴ μοῖρα τους τὴν ἄδικη. Τὸ ἕνα παραπονιῶνταν γιὰ τὸ δὲν εἶχε πειρὸ μεγάλα τὰ φτε-ροῦγιά του νὰ πετάῃ καὶ νὰ γλυτώνῃ ἀπ' τοὺς ἐχ-τροὺς του. Τ' ἄλλο γιὰ τὸ φτέρωμα τοῦ τὸ πλούσιο δὲν τ' ἄφινε νὰ τρυπῶνῃ στὴς πατουλιές. Ἄλλο ἐ-κλαιγε τὸν ἑαυτὸ του πῶς ἦταν ἄσκημο, ἄλλο πῶς ἦταν ὁμορφο καὶ ζηλεμένο. Ἄλλο πῶς εἶχε μύτη με-γάλη καὶ ἄλλο μικρὴ. Ἄλλο πῶς ἦταν μακροπόδαρο καὶ κολοβό, καὶ ἄλλο κόντόσωμο καὶ μακροσώρικο. Ἄλλο πῶς ζοῦσε στὰ νερά καὶ ἄλλο στὰ ξεροτόπια.

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα βρέθηκαν σὲ μεγάλη στενοχώρια. Ἐκεῖ ποῦ βγῆκαν νὰ βοσκήσουν ἀπάν-τησαν ἕναν κόρακα. Μόλις εἶχε ἀποσώσῃ τὸ φαγί-του, τρώγοντας ἕνα ψοφίμι, καὶ χώνευε τώρα καθι-σμένος σ' ἕνα κλαδί καὶ ἀγνάντευε. Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα τὸν εἶδαν ἔτσι μαῦρον, ἄσκημον, καὶ δὲν τοὺς γιόμισε τὸ μάτι. Δὲν ἤξεραν τίποτα γιὰ τὴν ἡλικία καὶ τὴ σοφία του. Κ' εἶπαν μὲ τὸν ἑαυτὸ τους·

— Αὐτὸς δὲ θὰ εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ μᾶς. Νὰ τὸν ρωτήσωμε ; Ἀς τὸν ρωτήσωμε καὶ αὐτόν !

θὸς τῆς ἐπιθυμίας. Ἐμεινε ὥρες ἀμίλητος· ἡ εἰκόνα ἐπρόδευε.

Ἐπειτα ὁ Ἀπελλῆς σχεδιάζοντας τὰ κροδάχτυ-λα τῆς Καμπάσπης εἶπε μὲ συνέπασιν· «Ἀνάφτεις καινούριες ἐλπίδες γιὰ τὴν τέχνην μου, μοῦ ἀνοίγεις ἕνα καινούριον κόσμον, κόρη, ὅταν ἐλογάριαζα πῶς εἶχα ἀνεβῇ τὰ σκαλοπάτια ὅλα τῆς ὁμορφιάς· πῆς μου ποιανὸ καὶ ποῦθες εἶσαι, καὶ πῶς ὁ Ἀλέξαν-δρος, τρισμακάρος, σ' ἔβαλε στὸ κλινάρι του, ὅχι λι-γώτερο εὐτυχισμένος ποῦ κατέχει ἑσένα παρὰ ποῦ εἶνε ὁ μεγαλύτερος στρατηγὸς τοῦ κόσμου.»

Ἐκεῖνη ἀναστέναξε κ' ἐπλημμύρισαν δάκρυα τὰ μάτια της· ἀλησμόνησε πῶς ἦταν γυμνὴ καὶ βρί-σκοντας εὐχαρίστησιν ν' ἀλαφρώνει τὴν πιναμένη καρδιά της, εἶπε· — «Ἀπελλῆ, ζυπᾶς στὴν ψυχὴν μου τὴ θύμνησιν τοῦ περασμένου καιροῦ, τοῦ θανάτου τῶν ἀγαπημένων μου, ποῦ τοὺς σκαίγω ἀκόμα, ποῦ μὲ τὰ μάτια μου τοὺς εἶδα νὰ σκοτώνονται, ὅταν οἱ Μακεδόνες ἐπῆραν κ' ἐκατάσκαψαν τὴν χώραν μου τὴν ἔακουσθ' ὀθή· ὁ Διόνυσος δὲν ἐμπόρεσε νὰ τὴν προστατέψῃ σὰ νὰ τὴν ἐπολεμοῦσε ἕνας Θεὸς μεγα-λῆτερος του. Ἐγλύτωσα γιὰ τὴν μὲ λέγου ὁμορφήν καὶ παρθένα μὲ πῆραν μπρὸς στὸν ἐξουσιαστή μου, ποῦ μεθυσμένος ἀπὸ τὴ νίκη, ἀνυπόμονος καὶ ἔαγροι-κωμένος μὲ ὑπόταξε σὲ μιὰ στιγμὴ στὴν ἐπιθυμιά

Καί χωρίς πολλές ελπίδες τοῦδωσαν γνωριμιά. Ὁ κόρακας βρέθηκε σὲ διάθεσιν. Τὸς μίλησε ἀπροσκάλεστος γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.

— Ἐγὼ περὶ τὴ ζωὴ μου ὅπως μ' ἔρει, εἶπε. Κανένας δὲ μὲ συλλογέται, αὐτὸ ποῦ θέλω κ' ἐγώ. Γιατί, ἀλήθεια, δὲν ἀξίζω καὶ τίποτα. Ἡ σάρκα μου εἶναι γιὰ πέταμα. Μονάχος ἐγὼ θὰ μποροῦσα νὰ τὴ φάω, πρᾶμα ποῦ δὲν ἔχω ἀνάγκη. Ἐπὶ ἂν δὲν ξέρω πῶς νὰ πεῖν, δὲν παραδίδω καὶ τὰ κῶλα στὴν ἀχόρταγὴ ἀλλουνοῦ πεῖδι δυνατοῦ μου. Κι' ὅπως γιὰ τὴν τροφὴν μου δὲ σκοτίζομαι, τρώγοντας ὅ,τι βρῶ καὶ ὅ,τι κανεὶς δὲ θάτρωγε, τὸ ἴδιο καὶ ἅμα ἔρθη ἡ ὥρα τοῦ θανάτου, παραδίδομαι χωρίς ἀντίστασιν. Γέροντας πεῖδι πολύχρονος δὲν ἔχω τί νὰ λυπηθῶ. Μονάχα τὸ θάνατο βαραίνω.

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὄρνιθα σιχάθηκαν τὸν κόρακα. Ἦθελαν νὰ φύγουν, καὶ ὅμως ἔμεναν θαμάζοντας πῶς βρέθηκε ἓνας εὐχαριστημένος τῆς φυλῆς τους. Ἀγάλλια τὸν πῆραν καὶ σὲ ὑπόληψιν. Κι' ἀποφάσισαν νὰ τοῦ ἀνοίξουν τὴν καρδίαν τους.

— Μὴ ρωτᾷς τὰ χάδια τὰ δικά μας, τοῦ εἶπαν. Δὲ σοῦ λέμε τίποτα. Ἰσως εἶναι καὶ ἀπὸ δικό μας φταίξιμο. Γιατί ἔχομε, φαίνεται, κάτι ποῦ μᾶς κάνει ζηλευτούς σ' ὅσους μᾶς κυνηγοῦν. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ κρέας καὶ τ' αὐγὰς μας. Πές μας, τί νὰ κάνουμε γιὰ νὰ σωθοῦμε; Φαίνεσαι σοφός. Ἀπ' τὴ σοφία σου κερμόμαστε!

— Σὰς λυπῶμαι, εἶπε ὁ κόρακας. Θέλω νὰ σὰς βοηθήσω στὴν περίστασίν σας. Ὅμως δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο νὰ σὰς συμβουλέψω παρ' αὐτὸ νὰ σηκωθῆτε καὶ νὰ πάτε νὰ βρῆτε τὴ μοῖρα σας, ποῦ εἶναι ἡ μοῖρα ὅλων τῶν πουλιῶν. Αὐτὴ θὰ σὰς φωτίσῃ τί νὰ κάμετε. Ποῦ θὰ τὴ βρῆτε; Κ' ἐγὼ δὲν καλοξέρω. Ζητήστε τὴν! Περπατεῖ μαζὶ μὲ τ' ἄλλα τὰ πουλιά. Καὶ τρώει ἀπὸ τὰ ἴδια ἅμα πεινάει. Κ' εἶναι ἀχόρταγη! Γι' αὐτὸ νὰ φυλαχτῆτε ἅμα τὴν ἀπαντήσετε. Ζητήστε τὴν! Πολλὰ χρόνια κ' ἐγὼ ἔφαγα γι' αὐτή. Καὶ πέρασα τὰ μύρια. Καὶ γέρασα ὥστε νὰ τὴν εὕρω. Καὶ τ' ὅτι ἀκόμα ζῶ εἶναι δαίμονα πῶς τὴν νύρα. Καὶ σὺς λοιπὸν νὰ τὴ ζητήσετε, ἂν θέλετε νὰ μὴν ἔρθη μοναχὴ τῆς. Καὶ τότε ἀλοίμονό σας! Νὰ πάρετε κάμπους καὶ δάση καὶ βουνά. Κι' ἀφοῦ τὴ σμίξετε, νὰ κάμετε ὅ,τι σὰς διατάξῃ.

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὄρνιθα συλλογίστηκαν τοὺς κόπους καὶ τὰ βάσανα ποῦ θᾶξε τέτοιο τόλμημα. Πάλι νὰ μὴν κάμουν τίποτα ἦταν χειρότερο. Ἀποφάσισαν

του.»

Τὰ μάτια τῆς ἔλαμψαν τοῦ κορμιοῦ τῆς τὰ τριχάρια ὀρθώθηκαν σὰ νὰ ρυθίσαι ἀπάνου τῆς παγωμένους ἀγέρας καὶ μηχανικὰ ἀπλωσε τὸ χεῖρ πρὸς τὸ μπλάβο σκοτὶ, ποῦχε στήθει ὀπίσω τῆς ὁ Ἀπελλῆς κ' ἐτυλίχτηκε μὲ κείνο. Κ' ἐξαναπῆρε εὐκολώτερα τὸ λόγο σὰ νὰ ἔζεσταθῇ ἀπὸ τὸ σκέπασμα, καὶ ἔλεγε: — «Ὁ Ἀρχίτας ἦταν ὁ πατέρας μου, ἓνας πρόκριτος τῆς Θήβας. Ἐπεί, ὡμὲ, ὁ γέροντας μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χεῖρ. Ὁ ἀετὸς τῆς Μακεδονίας ἐπολεμοῦσε πέρα τοὺς Ὀρῆας καὶ τοὺς Ἀγριαῖνες, ὅταν ἐπαρτήθηκε λόγος πῶς εἶχε χαθεῖ μὲ τὰ σκέπια τοῦ σ' ἀγνώριστα λιμέρια, θέλοντας νὰ ὑποτάξῃ τοὺς Ὑπερβόρειους καὶ νῆβρει τῆς οἰκουμένης τῆς παγωμένης ἄκρης. Πολλὰς Ἑλληνικὰς πολιτείας ἐποχοχαστήκαν πῶς εἶχε σηκάνει τῆς λευτεριάς ἡ ὥρα, καὶ ἡ Θήβα, ποῦ ἐθυμούσαν καὶ τὸν Ἐπαμεινώντα καὶ τὸν Πελοπίδα, ποῦ ἐποθοῦσε ἀκόμα τὴν ἀρχηγίαν τῆς Ἑλλάδας, ἐσηκώθηκε γιομάτη ἐνθουσιασμό, γιομάτη μῖσος· στὰ ἑλληνικὰ στήθια εἶχε ἀνάψει ἡ φλόγα τῆς ἀνεξαρτησίας. Ἐξήτουσε ὀλοῦθες συμμαχία, καὶ μηνυτὲς τῆς ἔτρεχαν σ' ὅλες τὰς χώρας τῆς Ἑλλάδας· καὶ ὁ κόσμος ἐπικνε τῆς ῥαυτῆς. ὅταν, ἀπὸ μίαν μέραν στὴν ἄλλη, χωρίς κανεὶς νὰ τὸ προσμένει, ὁ Ἀλέξανδρος, περὶ τὰς τὰς Θερμοπύλιας, ἐφανίστηκε

λοιπὸν νὰ βάλλουν σὲ πρᾶξιν τοῦ κόρακα τὴ συμβουλὴ. Ἀρχίσαν τὸ ταξεῖδι τοὺς καὶ τὸ τί πέρασαν στὸ δρόμο δὲ λέγεται. Ὑπόφεραν ἀπὸ δίψα τρομερή, καὶ ἀπὸ τότε, χάσκοντας κατ' ἀπάνου καὶ περιμένοντας νὰ βρεῖν, ἀπόχτησαν τὴ συνήθειαν νὰ κυτᾶζον τὸν οὐρανὸν, ἅμα πίνοντες νερό. Ἡ πείνα τοὺς θέρισε, καὶ ἀπὸ τότε πάλι, μὴν ἔχοντας νὰ φᾶνε, κακομάθαν νὰ σκαλίζουν τὰ σκουπίδια.

Μία μέρα τέλος, χαμένοι ἀπὸ τοὺς κόπους, μισόγδυτοι, κυνηγημένοι ἀπὸ ἓναν ἄγριον γέρακα, ἔφτασαν σὲ μίαν σπηλιὰ κατὰ μαυρὴ καὶ μπῆκαν μέσα. Ἀφοῦ συνείθισαν τὰ μάτια τοὺς στὸ σκοτάδι, γύρω τοὺς εἶδαν πλῆθος κόκκαλα πουλιῶν στρωμένα καταγῆς. Βαθύτερα, στὴ ρίζα τῆς σπηλίδας, ἓνα ὄρνιθον μεγαλόσωμο, μαθημένο, ἄσαρκο ἀπὸ τὰ γεράματα, στέκονταν ἀπάνου σὲ μίαν πέτρα ἀκίνητο καὶ κατασκόπευε. Τὸ στόμα καὶ τὰ νύχια τοῦ ἦσαν γιομάτα αἷμα καὶ πηγμένα. Καὶ φαίνονταν πεινασμένο τὸ θεορίον, ἔτοιμο νὰ χυμῆξῃ. Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὄρνιθα φοβήθηκαν φριχτά. Πρῶτη φορὰ ἔβλεπαν τόσο μεγάλο πουλὶ καὶ τόσο παράξενο. Στάθηκαν μακριὰ τοῦ, ἔτοιμοι νὰ πάρουν πτερό, ἂν ἤθελε τ' ὄρνιθον νὰ τοὺς πλησιάσῃ. Καὶ ποῦ νὰ καταφύγουν; Ὁξὺ ἄλλος φόβος τοὺς περιέμενε. Ὁ γέρακας ὁ γερακοκύτης! Ἀπελπισμένοι, εἶπαν ἓνας μὲ τὸν ἄλλον.

— Ἀκόμα ἡ κακὴ μας μοῖρα θὰ μᾶς βασανίσῃ! Ποῦ μᾶς ἔρριξε τώρα; Τί ἔχομε νὰ πάθωμε;

Τ' ὄρνιθον κατὰλαβε τὰ λόγια τοὺς.

— Ἐλᾶτε πεῖδι κοντὰ! τοὺς εἶπε ἄγρια.

— Δὲ βλέπομε, ἀφέντη! εἴμαστε κοντόματοι, εἶπε ὁ πετεινὸς (καὶ εἶπε τὴν ἀλήθειαν).

— Τί θέλετε δῶ; Ποιόνε ζητᾶτε; τοὺς ρώτησε αὐστηρά.

— Ζητᾶμε τὴ μοῖρα τῶν πουλιῶν, εἶπε ταπεινὰ ὁ πετεινός.

— Τὴ μοῖρα μας, ποῦ νὰ μὴ σώσῃ! εἶπε ἡ ὄρνιθα ἀγαναχτισμένη.

— Ἐγὼ εἶμαι! φώναξε τ' ὄρνιθον θυμωμένο.

— Δόξα νῆχης! εἶπε ὁ πετεινός. Ἦταν ὥρα τέλος νὰ σὲ βροῦμε!

— Ξέρεις, ἀδερφέ, εἶπε ἡ ὄρνιθα, πῶς μᾶς πέθανες ὥστε νὰ σὲ ξετρυπώσωμε; Τί σουρθε νὰ φωλιάσῃς ἐδῶ μέσα; Νυχτοποῦλι εἶσαι; Μπούφος; Τί κόρακας; Κι' αὐτὰ τ' ἀπομεινάρια; Ἐπὶ ἔκαμες χαλασμό. Τί ξεκοκάλισμα!

— Βουβάσου, παλιογύναικο! εἶπε τ' ὄρνιθον μὲ φοβέρα.

Ἀμέσως ἡ ὄρνιθα ἔλασε τὴ λαλιά τῆς. Γιατί

ὥς τότε λαλοῦσε σὺν πετεινός. Κι' ἀπὸ τότε ὅλες οἱ ὄρνιθες ἔπαψαν νὰ λαλοῦν σὺν πετεινός. Ὁ πετεινός μας τώρα τὰ χρειάστηκε. Στάθηκε ἀντίκρουσ' ὄρνιθον καὶ τὸ παρακάλεσε.

— Λυπηθῶν μὰς! τοῦ εἶπε. Χανόμεσθε! Τὸ καὶ τό. Κικιρίκο!

Τ' ὄρνιθον, ἀφοῦ ἔκουσε τὸν πετεινόν, γλύκανε τὸ θυμὸν του. Συλλογίστηκε λίγο καὶ εἶπε:

— Ἐσὺ μοῦ φαίνεσαι ἓνας φωνακλᾶς καλόδολος. Λοιπὸν σοῦ δίνω, κατὰ τὴ φωνή σου, καὶ τὸ χάρισμα νὰ ξεχωρίζῃς τὰ σημάδια τῶν κακῶν καὶ νὰ τὰ διαλαλῇς. Αὐτὸ σοῦ φτάνει. Κύταξε ὅμως ἓνα πρᾶμα· νὰ κρατῇς τὴ γυναῖκα σου πιστὴ στὸ θέλημά σου. Ἄν φανῇς ἀνάξιος, θὰ καταντήσης χειρότερα ἀπ' ὅ,τι τώρα βρίσκεσαι. Καὶ θὰ σοῦ δώσω πολλές γυναῖκες νὰ τῆς χαίρεσαι.

— Μὴ σὲ μέλει! εἶπε ὁ πετεινός χαρούμενος. Ὅμως αὐτεῖνῃς τῆς κακομοίρας δὲ θὰ τῆς δώσης τίποτα; Δῶς τῆς, τὸ λιγώτερο, τὴ φωνή τῆς.

— Τὴ φωνή τῆς, κοῦκκο, καὶ γιὰ καλὸ δικό σου ἀκόμα δὲ θὰ τῆς τὴ δώσω. Γιατί τὰ θηλυκὰ πρᾶμα ποῦ εἶναι, μπορεῖ μὲ τὴ γλωσσάρα τῆς πολλὰ κακὰ νὰ προζενήσῃ. Μοναχὰ μίαν παραχώρησιν τῆς κάνω· τότε νὰ βρῇς τὸ λάλημά τῆς, ὅταν θᾶξῃ θανάτου συφορὰ νὰ διαλαλήσῃ.

— Καλὸ καὶ αὐτὸ τὸ χάριμά σου! εἶπε ἀπὸ μέσα τῆς ἡ ὄρνιθα. Μοῦ χρειάζεται.

— Δὲν εἶναι καλὴ σὺν χάρισμα, κακὸ τροφή! εἶπε τ' ὄρνιθον (κατὰλαβε τῆς ὄρνιθας τὴ σκέψιν). Εἶναι χάρισμα κατὰρας!

— Καὶ σὲ τί θὰ μᾶς χρησιμεύουν αὐτὰ σου τὰ χάρισμα; ρώτησε πάλι ὁ πετεινός.

— Νὰ πάτε νὰ βρῆτε ἓνα ζῶον ποῦ λέγεται ἄνθρωπος. Νὰ μπῆτε στὴ δουλειὰ του. Αὐτὸς θὰ σὰς προστατέψῃ. Κι' ὅ,τι θελήσῃ νὰ σὰς κάμῃ, θὰ τὸ ὑποφέρετε. Κι' ἂν σὰς φάῃ, θὰ φαγωθῆτε. Εἶναι ἡ ἀπόφασίς μου!

Λυπημένοι, πῆραν τὸ δρόμον ὁ πετεινός καὶ ἡ ὄρνιθα νὰ γυρίσουνε στὰ κατατόπια τοὺς. Ἐνῶ πῆγαιναν, θέλησε ὁ πετεινός νὰ δοκιμάσῃ τὴ δύναμή του. Κύταξε κατὰ τὸν οὐρανόν.

— Κικιρίκο! Θὰ βρεῖξῃ! εἶπε.

Ἐπίασε μίαν βροχὴν, ποῦ τοὺς ἔκαμε πατιά. Νύχτωσαν σ' ἓνα δάσος. Κοιμήθηκαν. Ξυπνᾷ, κυτᾶζει ἀπάνου ὁ πετεινός.

— Κικιρίκο! Θὰ ξημερώσῃ! εἶπε.

Ἐγινε μέρα. Πῆραν πάλι τὸ δρόμον τοὺς. Ἡ ὄρνιθα ἔσκαζε ποῦ δὲν εὕρισκε νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτὴ

στοὺς κάμπους τῆς Βοιωτίας κάνοντας νὰ προσκυνοῦν οἱ ὄχτροί του ἡ Θήβα μοναχὴ ἀντιστάθηκε· ὁ ἀδερφός μου, ὁ Διονυσόδωρος, ἐγνώριζε τρόπο νὰ κάψῃ σὲ μία μέρα, χωρίς κίνηση, τὸ μακεδονικὸ στρατόπεδο καὶ εἶχε καταπείσει τοὺς στρατηγούς νὰ μὴν παραδώσουν τὴ χώρα. Μὰ ὁ ἥρωας ἀκράτητος ἔδωκε τὴν ῥιξὴν οἱ μηχανὲς τοῦ Διονυσόδωρου δὲν ἠθέλησαν νὰ δουλεύουν· οἱ μοῖρες τῆς Θήβας τῆς εἶχαν σκανταλίσει· καὶ μίαν σάββατον εἶχε λαθῶσει τὸ μηχανικό. Οἱ στρατιῶτες ἐμπῆκαν στὴν χώρα· ἐσκότωσαν· ἐσκότωσαν· ἐκπῆσαν· ἔκαμαν ὅ,τι ἤθελαν. Καὶ σὲ λίγες ἡμέρας καὶ τάγιασθ' ἡ τοῦ Βάκχου, ἡ Καδμεία, ἔπεισε στὰ χεῖρα τοῦ ὄχτροῦ καὶ ἐμολεφτήκαν μ' ἀνθρώπινον αἷμα οἱ ἄγριοι βουκοί. Ὁ Ἀρχίτας ἐβρῆκε ἀφτοῦ τὸ θάνατον ὁ Περδίκκας ἐπῆρε σκλάβον τὸν ἀδερφόν μου, ποῦ τότες ἀκόμα ἐπάλευε μὲ τὸ θάνατον, ἡ μητέρα μου, ἡ γρηὴ ἀρχόντισσα, ἐπουλήθηκε ξεφτελισμένη δὲν ξέρω ποῦ, καὶ ἐμένα μ' ὀδήγησαν στὸ κλινάρι τοῦ νικητῆ.»

Ὁ Ἀπελλῆς ἄφηκε τὰ χρώματα ἀναστενάζοντας.

«Ὁ Ἀπόλλωνας» ἔακολουθῆσε ἡ Ἑλληνοπούλα αὐμορφότερος δὲν εἶνε ἀπὸ τὸν ἥρωα· χίλιες γυναῖκες ἀπὸ τὴν Εὐρώπην καὶ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν τὸν ἀγάπησαν καὶ θὰ δυνόμουν καὶ ἡ ἴδια νὰ τὸν ἀγαπᾶω, γιατί

εἶνε μέγας· καὶ πῶς νὰ συμπάθῃ; Ὁ Διονυσόδωρος θλιμμένος καὶ ἀγέλαστος, ντυμένος μὲ λαμπρὰ ρούχα, κερναίει στὴ σκηνὴν τοῦ Περδίκκα, ὅταν συνάζονται οἱ Μακεδόνες στρατηγοί, ποῦ μοιάζουν ὅλοι γιὰ βασιλεῖς τῆς γῆς. Συχνὰ τὸν ἔβλεπα στὸ Γρανικό, ὅταν ἀντικρύσαμε τὰ ρουσκατὰ τοῦ Κοδομανοῦ, ἐμᾶς τοὺς σκλάβους μᾶς ἔβαλαν παράμερα· καὶ εἶχαν δώσει διαταγὴν τοὺς φυλακισμένους μᾶς νὰ μᾶς σκοτώσουν, ἂν ἐχανόταν ἡ μάχη, μὴ μᾶς ἐπαίρναν λάφυρον οἱ Πέρσες. Κ' εἶδα τὸν Ἀλέξανδρον, λαμπρὸν καὶ περήφανον, νὰ διαβαίνει καθ' ἑλκλάρην στὸ Βουκεράλο τοῦ Γρανικοῦ τὸ ρέμα, μὲ τὴ βαρεῖα σπάθη στὸ χεῖρ· εἶδα τοὺς Μακεδόνες νὰ ρίχνονται μὲ φιλοτιμία κατόπι τοῦ τοῦ εἶδαν· ἀνεβαίνουν τὰ πόγκρεμο φρύδι· καὶ εἶδα τῆς λόγους νὰ σταυρόνται, τὰ σπαθία ν' ἀνεμίζονται, τὰ λόγα ἀφρισμένα νὰ καταπατοῦν ἀνθρώπινον κορμὶ, νὰ ρεῖ ἓνας ἀληθινὸς τράφος αἵματος κοκκινίζοντας τοῦ Γρανικοῦ τὰ νερά· ἔκουσα τὴν χλαλὴν τοῦ κόσμου, τὴν κλαγγὴν τῶν ἀρμάτων, τὰ χλημνητρίσματα τῶν ἀλόγων· ἓνα φοβερὸ ἀνκατωμα, μίαν συντρίμωσιν αἵματερῇ ἀκούσθησε· καὶ πρὸς τὰ πόγγωμα ὁ Κοδομανὸς ἀνεβασμένος στὸ βασιλικὸν τοῦ ἀμάξι, φοβισμένος, μὲ τὴν ψηλὴν τιάραν στὸ κεφάλι, κοκκυλισμένος καὶ ντυμένος μὲ πορφύρα φορέματα ἐπῆρε τὸ φύγι· παραδίδοντας τὴν

τῇ δυνάμει της. Τέλος ἀπάντησαν ἓνα πλῆγμα ἀλλοιώτικο.

— Κικιρίκο! Τί εἶσαι σύ; ρώτησε ὁ πετεινός.
— Ἄνθρωπος, εἶπε ὁ ἄνθρωπος.
— Θέλεις δουλεῖα;
— Τί μπορείτε νὰ κάμετε;
— Ἐγὼ ξέρω πότε θὰ βρέξῃ καὶ θὰ ξαστε-
ρώσῃ. Ξέρω τῆς ὥρας τῆς νύχτας καὶ τῆς ἡμέρας.
— Καλὸς εἶσαι. Ἀξίζεις πειρὸν πολὺ ἀπὸ ρω-
λόγι. Κ' ἡ γυναῖκα σου τί δουλεῖα κάνει;
— Αὐγὰ.

— Ἄς ἔρθῃ κι' αὐτή. Μ' ἀρέσει γιατί, βλέπω, ἔχει καὶ τὰ λόγια μαζωμένα. Σιχαίνομαι τῆς γλωσσούδας.

Ἐμειναν κοντὰ τοῦ καὶ τὸν δούλευαν. Ἦταν εὐχαριστημένοι ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴ δουλειά τους. Εἶχε τῆς ὀρνίθας τ' αὐγὰ καὶ τοῦ πετεινοῦ τὰ διαλαλήματα. Ἡ ὀρνίθα ὅμως δὲν τὸν χώνευε. Φύλαγε νὰ τοῦ δείξῃ τὴ δυνάμει της. Μία ἡμέρα ὁ ἄνθρωπος χρειάστηκε ἓνα αὐγὸ. Πῆγε στὴ φωλιά, δὲν ἦρθε. Ἐπίασε τὴν ὀρνίθα νὰ ἰδῇ ἂν τόχε. Πρώτη φορὰ πάθαινε ἡ ὀρνίθα τέτοιο κακό. Μὲς τὸ θυμὸ της ἦρθε καὶ τὴ φωνή της.

— Κικιρίκο! Θὰ πεθάνῃς! εἶπε.

— Τί εἶπες, μωρὴ βρωμοῦσα; ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος. Πῶς λάλησες ἔτσι; Θὰ μὲς κάμῃς τώρα καὶ τὸν κόκκορα; Θὰ σὲ διορθώσω!

Καὶ τῆς ἔκοψε τὸ λαρυγγί. Ἀπὸ τότε, ὅμα ἡ ὀρνίθα λαλή σὺν πετεινός, τὴ σπάζουν γιὰ νὰ δείξουν τὸ κακὸ μάντευμα. Κ' ἔτσι ὁ πετεινὸς ἔμεινε χρηρεῦ-
μενος. Ὅμως γλήγορα παρηγορήθηκε.

Αὕτη ἦταν ἡ μεῖρα τοῦ πετεινοῦ καὶ τῆς ὀρνίθας.

Γ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΛΕΞΕΤΑΙ 3—5 Μ.

σωτηρία του στὴ γλινωράδα τῶν κτιῶν του. Οἱ Μακεδόνες τὸ νόησαν· μία κραυγὴ χαρᾶς, ἓνας ἀλαλγμός γιὰ τὴ νίκη ἐπάραξε δλον τὸν ἀγέρα· μὲ δρμὴ ἔχυθησαν ἀπάνου στοὺς βάρβαρους ποὺ ἔγερναν ὅλοι μαζὶ τὲς πλάτες σκιαγμένοι καὶ δειλιασμένοι. Ἐσκοτώθηκαν πολλοί, ὡς ποὺ τὸ βράδι ἐπλάκωσε· καὶ οἱ Μακεδόνες κούρασμένοι ἀπὸ τὴ σφαγὴ κι' ἀπὸ τὸν ἀγῶνα, ἐδαλθηκαν νὰ ψάλουν νικητήρια τραγούδια κι' ὕμνους γιὰ τὸν Ἀλέξαντρο τὸ σαρκωμένο θεό.

Τότες μ' ἐσίμωσε ὁ Διονυσόδωρος ἀχνὸς καὶ λυπημένος. «Ἐνίκησε» μοῦπε «ὁ ἔχτρος μας, Καμπάσπη. Καινούριες δόξες, καινούριες νίκες τὸν ἀναμένουν· ἡ Ἀσία τὸν προσκυνεῖ· ποῖος θὰ γδικήσῃ τὴ Θῆβα;» Ἐτρεψε. «Ἀδερφὴ μου» εἶπε κλαίοντας. — «Ἐσὺ Καμπάσπη» ζακολούθησε μυστικὰ «ἐσὺ ποὺ σ' ἀτιμάζει μὲ τὰ φιλιὰ του, θυγατέρα τοῦ Ἀρχίτα, θυμῆσου τοὺς πρόγονους σου τοὺς Βοιωτάρχες· πάρε τὸ μαχαῖρι τοῦτο καὶ σφάζε τὸ νικητὴ τοῦ Κοδομανοῦ· γράψε τὸν ὄνομά σου μὲ χρυσὰ ψήφια στὴν ἱστορία τῆς πατημένης Ἑλλάδας.»

Ἄλλο λόγο δὲν ἐπρόφερε κι' ἔφυγε ἀπὸ σιμά μου ἀφίνοντας μου τὸ μαχαῖρι. Κι' ὡς τόσο ἐρχόνταν ἡ διαταγὴ νὰ διαδοῦμε καὶ μεῖς τὸ ρέμα, καὶ μ' ἐδήγησαν σκοτισμένην σὲ μίαν πανώρη σκηνὴν μεγάλην σὺν παλάτι (τὴ σκηνὴ τοῦ Κοδομανοῦ), ὅπου ὁ Ἀ-

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξω-
τερικὸ φρ. 10

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας
Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰ-
κονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁ-
φθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηρο-
δρόμου (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Μανω-
λακᾶκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σηροῦ.
ὁδ. Βουλδουλίνης ἀρ. 1, σιμά στὴν Τρούμπα
Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κι'
εἶναι ἐνός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΦΙΛΟΣ

πολύτιμος διαβάζοντας τὸ ἄρθρο μας «Κομματικὲς ἀνάγκες» ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ 143 φύλλο τοῦ «Νουμά», μᾶς γράφει τὰνὸλουθα:

«... Κατηγορεῖτε τὸ μπάριπα-Θοδωρὴ πὼς θέλει νὰ κάνει οἰκονομίες· μὰ ὅλο τὸ ἔθνος νομίζει ἓνα τέτιο ἔργο θεόσταλτο, καὶ εἶναι πραγματικὰ, γιατί ἀλλιῶς χρεωκοποῦμε· ἂν ὅμως χίλιοι ὑπάλληλοι θὰ ὑποφέρουν ἀπ' αὐτὸ, πρέπει νὰ ξέρονμε πὼς τὸ Κράτος χρέος δὲν ἔχει νὰ θρέφει ἀργόμισθους, κι ἄλλος δὲ φταίει παρὰ ὁ ψευτοκόντης ποὺ τοὺς δό-
ρισε. Τί χρεια εἶτανε νὰ κάνει καινούριους νομοὺς, δικαστήρια, δεσποτὰτα κτλ. καὶ νὰ θρέφει στὴν Ἀθήνα δυνάμει χιλιάδες Κορφιάτες γιὰ νὰ παίρνει ἐδῶ στοὺς Κορφοὺς ὀχτὼ βουλευτάδες; Ὅποιος σκέφτε-
ται γιὰ τὸ σφέρο τοῦ ἔθνους μας, πρέπει σήμερα

νὰ υποστηρίξει τὴν πολιτικὴν τοῦ Ντεληγιάννη, κι ἂς ἔκαμε ἄλλοτε σφάλματα. Τώρα θὰ κάμει οἰκονομίες πολλὰς, θὰ ἀγοράσῃ ντουφέκια ἀναγκασιότατα, θὰ κάμει μόνιμους τοὺς ὑπάλληλους. Δὲν εἶναι καὶ τὰ τρία καλὰ γιὰ τὸν τόπο; Ἐκείσε μὲν τὰ χαρο-
παίγνια ποῦναι ἡ μεγαλύτερη πληγὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κι' ἐφοβέρισε τὸ ἐδῶ Καζῖνο ὅπως τοῦπρεπε. Ἄ δὲν εἶναι ὁ Ντεληγιάννης πρωθυπουργός, θὰνεβῇ ὀπίσω ὁ ψευτοκόντης, ἄνθρωπος ποὺ ὄνειρεύτηκε νὰ κάμει τὴν Κέρκυρα Μόντε-Κάρλιο.»

Αὐτὰ μᾶς γράφει ὁ φίλος καὶ καθὼς τὰ γράφει δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε τίποτα· σωστὰ τὰ βρισκουμε. Ὁ Ντεληγιάννης φέρθηκε τίμια στὸ ζήτημα τοῦ Καζίνου καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐγνώμονοῦν οἱ Κορφιάτες. Ἀλλὰ κι' ἐμεῖς δὲ χτυπήσαμε σιὸ ἀρθρο μας ἐκεῖνο τὶς οἰκονομίες του. Νὰ γίνουν οἰκονομίες, κανεὶς δὲ λέει ὅχι, μὰ οἰκονομίες τίμιες καὶ λογικὲς. Νὰ καταργηθοῦν οἱ θέσεις τοῦ λούσσου, κι ὅχι οἱ θέσεις τῆς ἀνὰ γ κ ης. Μὲ τὴν κατάργησιν ἐκατὸ ἡ διακόσιων Εἰρηνοδικειῶν δὲ σώζεται τὸ ἔθνος, δταν ἄλλες θέσεις περσιτὲς κρατιοῦνται μ' ἐδλάβεια γιὰ νὰ ἐξοικονομοῦνται φίλοι τοῦ κόμματος.

Καὶ στὴν ἄλλη Ὑπουργία τοῦ Ντεληγιάννη ἔκαμε οἰκονομίες καταργώντας τοὺς ἡμεροδείχτες τῶν δημόσιων γραφείων καὶ τὸ πλεῖον ποὺ ρηχνότανε στοὺς γάτους τῶν Ὑπουργείων, μὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μερὶς ὁ ἴδιος χάλασε τὸν κόσμον νὰ ξαναγίνουν ἐκ-
λογές—πρᾶμα ποὺ νόστισε ὅχι λίγα στὸ ἔθνος.

Ἐμεῖς ζητήσαμε κι ἀπὸ τὸ Ντεληγιάννη κι ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολιτικούς μας ἅμα σκεφτοῦνε σοβαρὰ γιὰ οἰκονομίες—ποὺ κανεὶς δὲν τὸ ἀρνιέται πὼς εἶναι ἀπαραίτητες—νὰ μεταμορφωθοῦν πρῶτα πρῶτα σὲ Κρόνους, καταβροχθίζοντας τὸ ἴδιο τὸ τέκνο τους, τὸ Κόμμα. Ὅσο μένει αὐτὸ τὰναθεματισμένο στὴ ζωὴ κι ὅσο φροντίζουν οἱ φιλόδοξοι γονεῖοι του νὰν τὸ παχαίνουν, κάθε οἰκονομία θὰ μᾶς φαίνεται κωμικὴ καὶ ἀδικη.

Καὶ σιὰ ὅσπερα τί σοῦ φταῖνε, κύριε, οἱ φτωχοὶ εἰρηνοδίκες γιὰ νὰ ξεθυμάνει σ' αὐτοὺς ἡ οἰκονομικὴ μαγία σου; Ἐκεῖ ποὺ νὰ καταργήσεις ἐκατὸ Εἰρηνοδικεῖα, δὲν καταργεῖς καλύτερα ἐκατὸ βουλευτάδες νάχεις μεγαλύτερη οἰκονομία καὶ νὰ κάνεις κι' ἓνα πραγματικὸ καλὸ σιὸν τόπο σου; Ὅλοι πρέπει νὰ θυσιάζομαστε γιὰ τὸ ἔθνος, μὰ καὶ τὸ ἔθνος πρέπει νὰ νοιάζεται ἴσια γιὰ ὅλους μας. Ὁ ψευτοκόντης, καθὼς μᾶς γράφει ὁ φίλος, κουβάλησε στὴν Ἀθῆνα δυνάμει χιλιάδες Κορφιάτες. Μὰ κι ὁ ψευτοκόντης, ἂ θυμόσαστε, σκεῖντανε γιὰ οἰκονομίες.

δοξᾶν ἡ χορδὴ, ὅταν φύγει ἡ σάιττα. Τὰ δάκρυα ὄρραιναν τὸ ἀχνισμένο πρόσωπό της· καὶ τὰ μαλλιά της ἐρχόνταν μοναχὰ τους στὸ μέτωπό της. Ὁ ζωγράφος ἐλάτρεψε μὲ τὸ νοῦ του τὴν τρυφερὴ νέαν καὶ λησμονώντας τὲς ἄλλες σκλαβὲς εἶπε μὲ ταπεινὴ φωνή, γλυκὰ γλυκὰ:—«Καμπάσπη, σ' ἀγάπησα.»

Ἀπτὴν τὴν στιγμὴ ἐφανερώθηκε ὁ Ἀλέξαντρος.

Ε'.

«Σ' ἔκρουσα» εἶπε μὲ σοβαρότητα κοιτάζοντας τὸ ζωγράφον καὶ τὸν ἐσίμωσε. Ἀλλὰ ἐσταμάτησε μπρὸς τὴν μισοκαμωμένην εἰκόνα στατικὸς, καὶ τὴν ἐφαντάστηκε ζετλειωμένην μ' ἀδιήγητες ὀμορφίαι, θάμασμα γιὰ τοὺς αἰῶνες ὅλους. Ἐπειτα ἐτήραξε καὶ τὴν σκλαβὰ καὶ ἀπτὴν τὴν ὥρα τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ κάστης ὀμορφότερο ἀπὸ τὴν πανώρη νέαν, γιατί ἐστοχάστηκε πὼς ἡ εἰκόνα παρᾶσταινε ἓναν ἄστυον καὶ αἰώνιον τύπον ὀμορφίαι, ποὺ δὲν ἐμελλε νὰ γνωρίσει οὔτε χάλασμα, οὔτε γεράματα, οὔτε θάνατο. Κ' ἐπροτίμησε νὰ κατέχει τὴ ζωγραφικὰ περσότερο παρὰ τὸ πρωτότυπον, ἠθέλησε νὰ δώσει δύναμη τοῦ τεχνίτη γιὰ νὰ φανερώσῃ τὰ πανύψηλα καὶ κατάβυθα μυστήρια τῆς ψυχῆς του, ποὺ ὁ Ἀλέξαντρος τὰβλεπε ἢ τὰ ὑποφίλαξε, θωρώντας τὸ πλατὺ

λέξαντρος μ' ἐδέχτηκε μὲ φεγγόβολα μάτια, μ' ἐφίλησε καὶ μοῦπε μ' ἀγάπη.

«Τὸ καλῆτερο βραβεῖο τοῦ πολέμου μου εἶσαι ἐσὺ, ὦ Καμπάσπη, περσότερο παρὰ ἡ νίκη μ' ἀρέσει ἢ θωριά σου.»

Ἴδρος κρύος ἔτρεχε σ' ὅλο μου τὸ κορμί. Ὁ Διονυσόδωρος μ' εἶχε ὑποτάξῃ στὴ θέλησιν του· τὰ φλογερὰ τοῦ λόγια ἐσήμαιναν ἀκόμα σταυτιά μου, καὶ μοῦ φαινόταν πὼς ἡ πατρίδα μοῦδινε τὴν κατάρα της. Ἡ ζωὴ δὲν ἄξιζε τίποτα γιὰ μένα· αἰστάνθηκα πὼς ἡ σκλαβὴ μου τὴν ἐμάρανε.

Στὴν ἀγκαλιὰ μου ἀποκοιμήθηκε ὁ λέοντας χορτάτος αἷμα καὶ χορτάτος ἔρωτα· ἡ στιγμὴ εἶχε ἐρθεῖ· ἡ καρδιά μου εἶχε ἀποχτήσει ἀντρίκια γενναϊότητα. Ἐπίασα τὸ μαχαῖρι. Μὰ στὸ λίγο φῶς τῆς νυχτικῆς φωτῆς εἶδα τὰ μελανὰ μάτια τοῦ ἥρωα νὰ λάμπουν κοιτάζοντας με· τὸ μαχαῖρι μοῦ ξέφυγε· κι' ὁ Ἀλέξαντρος μ' ἐπίασε μὲ τὸ βαρὺ του χέρι ἀπὸ τὴ ζώση, μ' ἐσφιξε ἀπάνου του καὶ μ' ἐφίλησε λέγοντας:—«Ἀπὸ τὸ χέρι σου γλυκὸς εἶνε κι' ὁ θάνατος, Καμπάσπη.» Ἐγὼ ἔκλαψα.

Ὁ Ἀπελλῆς τὴν ἐκοίταζε τρομασμένος. Ἡ ὀμορφάδα της ἐφεγγε μ' ὅλη της τὴ λάμψιν, σὺν δταν ὁ ἥλιος μεσημεριάζει· ἓνας ἴδρος ψιλὸς ἔβρεχε τὸ κορμί της καὶ τὸ στήθι της ἐλάγχνευε, ὅπως τῶν

Ποῖος μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ βεβαιώσει πὺς καὶ ὁ Ντελγιάννης δὲν ἔχει κουβαλήσει ἐδῶ ἄλλους τόσους Γορτύνιους;

Πὺς εἶναι πῶς νομοκυβερνητικὴ ἡ πολιτικὴ τοῦ Ντελγιάννη ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοῦ Θεοτόκη, κανεὶς δὲν τἀρνιέται. Μὰ αὐτὸ δὲν ὠφελεῖ. Τὴ θέλουμε τὴ λεία νομοκυβερνητικὴ, γιατί μονάχα μιά τέτια πολιτικὴ θὰ μᾶς σώσει.

ΤΙΜΑΕΙ

στάλῃθαι τὴν πρωτεύουσα καὶ ἐλόκληρο τὸ ἔθνος μᾶς ἡ γκαρδικιὰ ὑποδοχὴ ποῦγινε στὴ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας.

Ὅσο καὶ ἂν δούλεψε ὁ Δῆμος καὶ ὅσο καὶ ἂν φρόντισαν οἱ διάφοροι ἀρμόδιοι, δὲ μπορεῖ νὰν τάρνηθῃ κανένας πὺς γιὰ τὴ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς δούλεψε περισσότερο ὁ αὐτογέννητος, ὁ μονόσπρωχτος τοῦ κόσμου ἐνθουσιασμός. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ὑποδοχὴ δὲν εἶταν τυπικὴ, ἀλλὰ γκαρδικιὰ.

Ἐνα μοναχὰ μαῦρο σημάδι χαλνοῦσε λίγο τὴν δόλοικη ἐπιτυχία τῆς ὑποδοχῆς, τὰ χρονογραφήματα τῶν ἐφημερίδων. Ἄν ἔλειπαν καὶ αὐτά, ἡ ὑποδοχὴ θάταν ἐλωσδιόλου ἀψεγάδιαστη καὶ ἀξία τῆς γλυκιᾶς Βασίλισσας ποῦ γιὰ λίγες μέρες φιλοξένησε ἡ πόλη μᾶς.

Ο ΤΥΠΟΣ

ὁ ἀθηναῖκος πᾶει νὰ χρεωκοπήσει μὲ τὰ ἐξασέλιδα καὶ τὰ ὀχτωσέλιδα φύλλα του. Φανταστεῖτε σύφορά! Νὰ ξυπνήσουμε κανένα πρωὶ καὶ νὰ μάθουμε πὺς χάσαμε γιὰ πάντα τὴν «Ἑσπερινή» ἢ τὴν «Ἀθῆνες», ἢ καμιά ἄλλη ὅμοια τοὺς ἐθνικὴ ἐφημερίδα! Προτιμότερο νὰ χάσουμε τὴ Μακεδονία, θὰ πεῖτε, παρὰ νὰ μᾶς βρεῖ τέτιο ἀναπάντεχο κακό· τὸ ἴδιο λέμε καὶ ἐμεῖς καὶ εὐχόμεσθε ἀπὸ τὰ κατὰβαθα τῆς ψυχῆς μᾶς νὰ μᾶς φυλάξει ὁ Θεὸς ἀπὸ τέτια μεγάλη συμφορά.

Ἄς εἶναι. Τὴν περασμένη Δευτέρα μιλήσαν ὅλοι οἱ διευθυντὲς τῶν τυπωμένων σεντονιῶν ἀπάνου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ὅλοι σκυῖρα τὰ βλέπουν τὰ πράματα καὶ ὅλοι τέτια μᾶς τὰ δειζανε μὲ τὰ φωτεινότερα λόγια τοὺς. Κιντυνεῖ ὁ τύπος! Ὡχού καὶ ποῦ τὸ πάθαμε! Καὶ τέτιος τύπος μάλιστα σὰν τὸ δικό μας! Μόνο αὐτὸς ὁ προδότης, ὁ πουλημένος διευθυντὴς τῆς «Ἑστίας» μᾶς ἔφησε νὰ νιώσουμε μὲ τὰ μασημένα λόγια του πὺς δὲ θὰ ζημιωθῇ τὸ

ἔθνος καὶ θὰ ὠφεληθῇ σημαντικὰ ἂν λείψουν δυὸ τρεῖς ἢ καὶ περισσότερες πατριωτικὲς ἐφημερίδες, ἀπὸ καὶ νες μάλιστα ποῦ τόσο περίφημα καὶ πατριωτικὰ διαχειριστήκανε τὸ Κρητικὸ ζήτημα καὶ τὰ καταφέρανε νὰ στῆσουν τὸ Θέρισο σὰν ἀρματωμένο Δόν-Κιχῶτο κατάντικρυ σ' ἐλόκληρη τὴν Εὐρώπη.

Ὁ βρυχώμενος λέων τῆς «Ἑσπερινῆς» κ. Καρῶνης δὲν τὴν καυτηρίασε ἀκόμα τὴν προδοσίαν αὐτῆς τῆς «Ἑστίας» καὶ κάνει πολὺ ἄσκημα. Ἔτσι τῆς δίνει θάρρος νὰ μᾶς πῇ καμιά μέρα πὺς μερικὲς ἀπὸ τὴς ἐφημερίδες μᾶς τὰ καταφέρουνε νὰ παντοῦν στὰ μεγάλα τοὺς ἔξοδα μὲ ἐκβιασμούς καὶ μ' ἄλλα τέτια ψιλογήματα, καὶ τότε τί γινόμεσθε;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

τὸ σημερινὸ φονοπάζαρο, μελετεῖστε το, χωνεῦτε καλὰ τοὺς φύλους ἀριθμούς του, καὶ ἔπειτα φρεχάτε νὰ μᾶς χαιρετήσετε τὸν κ. Χατζίδακι ποῦ βγήκε τὴς προάλλες στὰ «Πάτρια» νὰ μᾶς καταγγεῖλει γιὰ προδότες γιατί, λέει, δημοσιεύοντας τὸ φονοπάζαρο δείχνουμε στοὺς ξένους... πὺς στὴν Ἑλλάδι γίνονται φόνοι!

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Βασιλεὺς μᾶς τὸ φώναζε μέσα στὴ Βουλὴ πὺς ἡ Κυβέρνηση του θὰ φροντίσει γιὰ τὴ δημοσίαν ἀσφάλειαν· ποῦ πᾶει νὰ πῇ πὺς δημοσίαν ἀσφάλειαν δὲν ὑπάρχει καὶ ἄς βουρλίζονται γιὰ τὸ ἐναντίον τὰ «Πάτρια». Οἱ ἴδιοι οἱ φονιάδες, βλέπετε, τὰ διαψεύδουν.

Ὁ «Νεομᾶς» δηλώνει πὺς τότε θὰ πᾶει νὰ δημοσιεύει φονοπάζαρο, ὅταν πᾶσουν νὰ γίνονται καὶ φόνοι. Γι' αὐτὸ δημοσιεύει ἐδῶ καὶ τὸ φονοπάζαρο ποῦ μινε ὅζω ἀπὸ τὸ περασμένο φύλλο.

Ἐγιναν λοιπόν, ποῦ λέτε, τὴς περασμένης ὀχτῶς μέρες (ἀπὸ 7—14 τοῦ Ἀπριλίου) σκοτωμοὶ στὴν Ἀθήνα 1 καὶ στὸν Περαιᾶ 1, λαβωμοὶ στὴν Ἀθήνα 5, (ὁ ἕνας στὴ φυλακὴ) στὸ Περαιᾶ 7, στὸν Ἀη-Γιάννη τὸ Πέντη 1—Κλεψιὲς στὴν Ἀθήνα 6, στὸν Περαιᾶ 3—καὶ μιά ἀπαγωγή στὰ Θρασύνια.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝΕ

μερικοὶ τεμπελαχανάδες τοῦ Ζαχαράτου καὶ φραγκολεβαντῖνοι τῆς Κηβισσᾶς τὸ βουλευτὴ Στριφτόμπολα γιὰτὶ φοράει, λέει, φουστανέλλες καὶ γιὰτὶ μέσα στὴ Βουλὴ μιλάει ἀκόμα γιὰ τὸν Ὀθωνα.

Περασμένη μὸδα καὶ τὰ δυὸ, σοῦ λένε. Καὶ μὲ τὴ λογικὴ τοὺς αὐτῆ, τὴν τόσον νόστιμη καὶ τόσο

νεωτερικὴ, ὁ Πατρινὸς λεβεντόγερος καλύτερο θάτανε νὰ καθότανε στὴν Πάτρα καὶ νὰ μᾶς ἐρχόταν ἐδῶ γιὰ βουλευτὴς. Εἶναι, βλέπετε, τόσο ἀρμονικὰ ὅλα μέσα στὴ Βουλὴ ποῦ μοναχὰ ἡ φουστανέλλα τοῦ Στριφτόμπολα τὴ χαλνάζει τὴν ἀρμονίαν!

Κι ὅμως ἴσα μὲ σήμερα ἀπὸ τοὺς καινούριους βουλευτάδες μόνον ὁ Στριφτόμπολας τίμησε καὶ τὴ φουστανέλλα καὶ τὴν ἐπικρίαν τοῦ μέσα στὴ Βουλὴ. Μὲ τὰ λόγια ποῦ εἶπε τὴς προάλλες, τὰ δυνατὰ, τὰ πατριωτικὰ καὶ τὰ τίμια λόγια, ποῦ μακάρι νὰν τὰκούγανε καὶ νὰν τὸ νιώθανε ὅλοι οἱ Ρωμιοί, ἀπόδειξε πὺς ἕνας ἀπλοῖκος φουστανελλᾶς ἀξίζει ὅσο χίλιοι στενοβρακᾶτοι ῥήτορες. Θυμήθηκε στὸ λόγο του καὶ τὰ χρόνια τοῦ Ὀθωνα. Μὰ καὶ αὐτὸ γιὰ τιμὴν τοῦ μπορεῖ νὰν τὸ λογαριάζει κανεὶς. Ὀθωνιστὴς εἶταν πρὶ διωχτῆ ὁ Ὀθωνας καὶ Ὀθωνιστὴς μένει καὶ ὅστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια. Μένει δηλαδὴ καροῦμένος σὲ μιά ἰδέαν καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο νὰ παραξενεύονται μαζί του ὅσοι δὲν ἔχουν καμιά ἰδέαν καὶ γνώμην, ἢ καὶ ἂν ἔχουν, ἐννοοῦν νὰν τὴν ἀλλάζουν καθὲ δευτερόλεπτο.

Η ΑΓΑΠΗ

Παιδάκι ὀρφανὸ πατιέρημο σ' ἕνα ἀγκωνάρι περίλυπο στεκότανε ζητώντας ἀπὸ τοὺς διαβάτες ἐλεημοσύνην. Κανεὶς δὲν ἔριχνε ματιὰ σπλαχνικὰ σὲ δαῦτο. Ὅλοι περνοῦσανε χαρούμενοι νὰ πᾶν στὴν Ἀγάπην, νὰ προσκυνήσουν, κρατώντας στὸ χέρι τὴς λαμπάδας· μονάχα αὐτὸ τὸ δύστηνο ἐκλαίει τὴν ἐρημιὰν τοῦ κ' ἔλεγε:

— Θέ μου, γιατί μοῦ πῆρες τὴ μάννα καὶ τὸν πατέρα μου καὶ μ' ἄφησες μόνο κ' ἐρημιὰν στὸν κόσμο; Ποῖος θὰ μὲ φροντίσει καὶ ποῖος θὰ μὲ προστατέψει; Ἀχ, νὰν τοὺς εἶχα, πὺς θάμουναν κ' ἐγὼ σ' ἡμέρα χαρούμενη μὲ τὰ καινούρια μου ρούχα καὶ μὲ τὴ λαμπάδιτσα μου στὸ χέρι!..

Κ' ἐκλαίει, ἐκλαίει τὸ δύστηνο, μὰ κανεὶς δὲ γύριζε νὰν τὸ κοιτάξει.

Ἐνα ἄλλο μικρὸ, συνομίληκό του, στεκόταν ὄρα κοντὰ του καὶ ἰδούνε καταπικραμένο.

— Μὴν κλαῖς, τοῦ λέει. Ἐχὼ μάννα καὶ πατέρα φτωχοῦς, μὰ τρέμουν γιὰ μένα καὶ δὲ θὰ μοῦ χαλάσουν τὸ χατήρι νὰ σὲ κάνω ἀδερφούλη μου. Σήκω, πᾶμε σπῆν.

Μὰ τὸ δύστηνο φοβότανε μὴν τὸ διώξουν καὶ δὲν ἤθελε νὰ πᾶει. Μὲ τὸ στανὶ τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ

μέτωπο τοῦ ζωγράφου, τὴ θολὴ τῶν ματιῶν του λαμπράδα. Ἐνα αἶσθημα τρυφερὸ ἐπλημύρισε τὴν καρδιά τοῦ ἥρωα, μιά ἀπέραντη εὐτυχία, μιά ἀδιήγητη συγκίνηση, καὶ ἐκατάλαβε πὺς ὑψηλότερη ἦταν ἡ γενναιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη παρὰ ἡ ἀντρεία, ὁ ῥόθος καὶ τὰ ἀρματωμένα ἀσκήρια.

«Συμπάθησε» ἐπαρακάλεσε δακρυσμένη ἡ Καμπάσπη· «ἐσφαλε, μὰ τίποτα δὲν ἐστάθηκε· ρώτα τὴς σκλάβας.»

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκοῦνησε τὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια του ἐπηγαυνοέρονταν ἀπὸ τὴν εἰκόνα στὴν Καμπάσπη καὶ ἔλαμπαν. — Ἀ' Ἀπελλῆ» εἶπε σὲ λίγο ἀτόλμησες, ὅτι κανένας δὲ θὰ ἀποκοτοῦσε· πάλι πίσω δὲν ἐφοδῆθηκες τὸ νικητὴ τοῦ Δαρείου καὶ μάλιστα τῶρα τὸν ἔβρισε.»

Καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἀποκρίθηκε ταρκαγμένος, κοιτάζοντας τὴν εἰκόνα καὶ τὴν Καμπάσπη ποῦ ἐκλαίει μὲ δάκρυα θερμά : — Εἶμαι παρτίτοιμος νὰ πεθάνω, Ἀλέξανδρε. Ἡ σκλάβαν ἀφτὴ δὲν ἐφταιξε· ἀλλὰ ἔφθασέ με νὰ τελειώσω τὰριστοῦργημα· εἶνε κρῖμα νὰ χάσει ὁ κόσμος καὶ τὸν Ἀπελλῆ καὶ τὸ ἔργο.»

Ἀ' Ἡ τέχνη σου σὲ γλυτώνει» ἀποκρίθηκε χαμογελῶντας ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐθάμαζε μέσα του τὸ ζωγράφο, ποῦ ἀτάραχος ἔβλεπε μπροστὰ του τὸ θάνατο, ἀγαπῶντας καλῆτερα παρὰ τὴ ζωὴν τοῦ τῆς

τέχνης του. Κ' ἐγεννήθηκε στὴν παλληκαρίσια ψυχὴ τοῦ ἕνας πόθος τρισεύγερος νὰ προσπερνᾷ τὸ ζωγράφο στὴ δύναμιν τῆς ψυχῆς καὶ στὴ γενναιοσύνη, ἕνας πόθος νὰ θυσιάσει πολυτίμητους θησαυροὺς γιὰ τὴν τέχνην, τὸ ἴδιο τοῦ τὸ εἶναι, τὸ στεφάνι τῆς νίκης, ὅλα τέλος καὶ ἀφτὴν τὴν καρδιά του. Συνεπαρμένος ἀπὸ τὰ φλογερὰ του αἰσθήματα εἶπε : — Ἀ' Ἀπλοῖκος ἔμουν, ἀφού ἐστοχάστηκα πὺς θὰ ἴδεις τὴν Καμπάσπη γυμνὴν χωρὶς νὰ τὴν λατρίψης. Τί ἐλαγάριασε ποτὶ ἀνώτερο ἀπὸ τὴν ὡμορφίαν ὁ Ἑλληνισμός ὅλος;» Κ' ἐχαμογέλασε στὸ νοῦ τοῦ ἥρωαν οἱ βρισιὲς ποῦ ὁ Δημοσθένης εἶδνε τοῦ Φίλιππου, τοῦ πατρὸς του, ὅλο τὸ φέρισμα τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδας ποῦ τὸν εἶχε γιὰ βάρβαρο κατακτητὴν, γιὰ ἀλλόφυλο γίγαντα· γιὰ τύραννον ἐνοῦ λαοῦ ἀστενισμένου ἐξαιτίας τῆς ἰδανικῆς ζωῆς, τῆς ἀγάπης γιὰ τὰ γράμματα καὶ γιὰ τὴν ἀνέβρετη καλλονή. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀπελλῆς μπροστὰ του τῶχε ξεστομίσει, ὅταν στανικῶς τὸν ἔφεραν στὴν παρουσία του. Μὰ ὁ ἥρωας ἐποδοῦσε ν' ἀποδείξει πὺς ἦτον Ἕλληνας καὶ ὁ ἴδιος, πὺς εἶχε γκαρδιωμένα τὰ αἰσθήματα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, πὺς ἐσάρκωνε τὴν ἱστορίαν τῆς καὶ τὰ ἰδανικὰ ἐνοῦ Περικλῆ. Ἦθελε ν' ἀποδείξει τοῦ Ἀπελλῆ πὺς ἐγνώριζε τί ἀξίζει ἡ τέχνη.

Κακοφανισμένος ἐπρόστεσε : — Ὁ ἔρωτας μου δὲ θάνη μικρὴ πλερωμὴ γιὰ τὸ ἔργο σου· σοῦ χαρίζω τὴν Καμπάσπη, δὲν ἐδούλεψες χάρισμα τὸν Ἀλέξανδρο.»

Ὁ ζωγράφος ἀνατρίχιασε. Εἶχε ὄρεξιν νὰ λατρίψει τὸ βασιλεῖα, νὰ μὴ δεχτῇ τὸ πολυτίμητο δῶρο· οἱ σκλάβες ἐκοίταζαν σαστισμένες ἡ μίαν τὴν ἄλλην, καὶ ὁ ἥρωας ἀκροούθησε τὴν ὁμιλίαν του : — Ἀ' Ἀλλὰ θὰ ζωγραφίσω καὶ μένα· καὶ θὰ κρεμαστῇ ἡ εἰκόνα σου στὸ ναὸ τῆς Ἀρετμῆς· τῆγαλμά μου τὸ χύνει ὁ Ἀῖσιππος χαλκωματένιο, ἡ τέχνη σου ὅμως θὰ μὲ εἰκονίσει καλλίτερα. Ἀφτὴ εἶνε ἡ θελήσή μου.»

Κ' ἔπειτα στρέφοντας πρὸς τὴν σκλάβαν εἶπε : — Ἀ' Τώρα εἶσαι δική μου. Στὸ σπῆνι τοῦ βασιλέως τῆς τέχνης θυμώσουν τὸν Ἀλέξανδρο ποῦ σ' ἐλάτρεψε· τὸ σκῆπτρο τῆς Μακεδονίας τῶχ' λαμπρύνει μὲ πολλὰ πετράδια ἀξέτιμωτα, ἐσύ ἦσουν τὸ καλλίτερον.»

(Στᾶλλο φύλλο τελειώνει)